

Міністерство освіти і науки України
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
Факультет інженерно-педагогічної освіти
Кафедра професійної освіти та технологій за профілями

НАСКРІЗНА ПРОГРАМА ПРАКТИКИ

Галузь знань **01 Освіта / Педагогіка**

Освітньо-професійна програма **Професійна освіта (Комп'ютерні технології)**

Освітній ступінь: **магістр**

Умань – 2023 рік

Розробники:

Олег МАЛИШЕВСЬКИЙ – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри професійної освіти та технологій за профілями

Олексій МЕЛЬНИК – кандидат технічних наук, доцент, завідувач кафедри професійної освіти та технологій за профілями

Микола ЗАХАРЕВИЧ – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри професійної освіти та технологій за профілями

Вадим ЧИЧУК – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри професійної освіти та технологій за профілями

Олександр САЖІЄНКО – доктор філософії, доцент, доцент кафедри професійної освіти та технологій за профілями

Віталій ДЕНИСЮК – завідувач відділення комп'ютерних систем Уманського фахового коледжу технологій та бізнесу Уманського національного університету садівництва

Наскрізна програма практики розглянута і схвалена на засіданні кафедри професійної освіти та технологій за профілями

Протокол № 13 від 19 серпня 2023 р.

Завідувач кафедри Олексій МЕЛЬНИК

Обговорена та рекомендована до затвердження на засіданні науково-методичної комісії факультету інженерно-педагогічної освіти

Протокол № 6 від 19 серпня 2023 р.

Голова науково-методичної комісії

факультету інженерно-педагогічної освіти Леся КРАВЧЕНКО

Наскрізна програма практики затверджена на засіданні навчально-методичної ради університету

Протокол № 6 від 21 серпня 2023 р.

Голова навчально-методичної ради університету Валентина РОЗГОН

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Місце практик в професійній підготовці здобувача вищої освіти

У системі професійної підготовки майбутніх фахівців-програмістів в закладах вищої освіти важлива роль належить практиці. Вона є зв'язною ланкою між теоретичним навчанням і їх самостійною працею.

Організація практичної підготовки здобувачів вищої освіти в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини на факультеті інженерно-педагогічної освіти враховує специфіку освітньо-професійної програми: Професійна освіта (Комп'ютерні технології) і має наскрізний характер.

Наскрізна програма практики здобувачів вищої освіти за спеціальністю 015.39 Професійна освіта. Цифрові технології (освітнього ступеня «магістр») є основним навчально-методичним документом, який визначає усі аспекти проведення практик. Вона забезпечує єдиний комплексний підхід до організації практик, їх системність, неперервність і послідовність проходження здобувачами вищої освіти практик за роками навчання в університеті.

Наскрізна програма практики здобувачів вищої освіти спеціальності 015.39 Професійна освіта. Цифрові технології розроблена згідно з навчальним планом відповідно до освітньо-професійної програми: Професійна освіта (Комп'ютерні технології).

Наскрізна програма практики здобувачів вищої освіти – це основний навчально-методичний документ, що відповідає освітньо-кваліфікаційній характеристиці спеціальності, формам навчання та регламентує:

- мету, зміст і послідовність проведення практики здобувачів вищої освіти в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини на факультеті інженерно-педагогічної освіти на визначених базах практики;

- містить рекомендації щодо видів, форм і методів контролю якості підготовки (рівень знань, уміння і навички), які здобувачі вищої освіти повинні отримувати під час проходження практики;

- підведення підсумків практики.

Метою розробки Наскрізної програми практики, є запланована і структурована програма практичної підготовки здобувачів вищої освіти у відповідних установах, організаціях та на підприємствах різних форм власності.

Зміст наскрізної програми практики здобувачів вищої освіти включає програми всіх етапів практичного навчання (навчальні та виробничі практики).

Наскрізна програма практики студентів Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини на факультеті інженерно-педагогічної освіти спеціальності 015.39 Професійна освіта. Цифрові

технології розроблена з врахуванням Закону України «Про вищу освіту», Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України (наказ Міністерства освіти України від 8.04.1993 р., № 93), рекомендацій Міністерства освіти і науки України щодо проведення практики студентів ВНЗ України від 24.04.2013 р., Положення «Про організацію освітнього процесу в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини» (затвердженого на засіданні вченої ради 28 квітня 2015 року, протокол №10), Положення «Про організацію практик в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини» (затвердженого на засіданні вченої ради 26 січня 2021 року, протокол №10).

Практика здобувачів вищої освіти спеціальності 015.39 Професійна освіта. Цифрові технології є цілісною системою, що складається з певних структурних компонентів. Види практики зі спеціальності, їх тривалість і терміни проведення визначаються освітньо-професійною програмою та навчальним планом.

1.2. Мета практичної підготовки

Метою практичної підготовки за спеціальністю 015.39 Професійна освіта. Цифрові технології є підготовка конкурентноспроможних фахівців з високим рівнем професійної компетентності, інтелектуальної активності, соціальної відповідальності, здатних здійснювати освітню діяльність з комп'ютерних технологій так виробничу діяльність з використання комп'ютерних технологій із урахуванням потреб суспільства та потенційних роботодавців.

1.3. Завдання практичної підготовки

Завданнями практичної підготовки є:

- Володіння культурою мовлення, обирання оптимальної комунікаційної стратегії у спілкуванні з групами та окремими особами.
- Пошук, обробка, аналіз та оцінка інформації, що стосується професійної діяльності, користування спеціалізованим програмним забезпеченням та сучасними засобами зберігання та обробки інформації.
- Знання основ психології, педагогіки, а також фундаментальних і прикладних наук у галузі комп'ютерних наук та інформаційних технологій на рівні, необхідному для досягнення інших результатів навчання, передбачених цим стандартом та освітньою програмою.
- Уміння проектувати і реалізувати навчальні/розвивальні проекти.
- Володіння навичками стимулювання пізнавального інтересу, мотивації до навчання, професійного самовизначення та саморозвитку здобувачів освіти.
- Діагностування, прогнозування, забезпечення ефективності та корегування освітнього процесу для досягнення програмних результатів

навчання і допомоги здобувачам освіти в реалізації індивідуальних освітніх траєкторій.

- Знання основ і розуміння принципів функціонування технологічного обладнання та устаткування у галузі комп'ютерних наук та інформаційних технологій.

- Виконання розрахунків, що відносяться до сфери професійної діяльності.

- Розв'язання типових спеціалізованих задач, пов'язаних з вибором матеріалів, виконання необхідних розрахунків, конструювання, проектування технічних об'єктів у предметній галузі комп'ютерних наук та інформаційних технологій.

- Уміння обирати і застосовувати необхідне устаткування, інструменти та методи для вирішення типових складних завдань у галузі комп'ютерних наук та інформаційних технологій.

- Емпатійно взаємодіяти, відповідати за приймати рішення в межах своєї компетенції, дотримуватися стандартів професійної етики.

- Застосовування міжнародних та національних стандартів і практик в професійній діяльності.

- Застосовування програмного забезпечення для e-learning і дистанційного навчання і здійснення їх навчально-методичного супроводу.

- Володіння основами управління персоналом і ресурсами, навичками планування, контролю, звітності на виробництвах, в установах, організаціях у галузі комп'ютерних наук та інформаційних технологій.

- Забезпечення рівних можливостей і дотримання принципів гендерного паритету у професійній діяльності.

1.4 Компетентності здобувача вищої освіти

У процесі практики формуються такі **фахові компетентності**:

- Здатність застосовувати освітні теорії та методології у педагогічній діяльності.

- Здатність використовувати сучасні інформаційні технології та спеціалізоване програмне забезпечення та інтегрувати їх в освітнє середовище.

- Здатність реалізовувати навчальні стратегії, засновані на конкретних критеріях для оцінювання навчальних досягнень.

- Здатність аналізувати ефективність проектних рішень, пов'язаних з підбором, експлуатацією, удосконаленням, модернізацією технологічного обладнання та устаткування у галузі комп'ютерних наук та інформаційних технологій.

- Здатність використовувати відповідне програмне забезпечення для

вирішення професійних завдань, відповідно до спеціалізації.

– Здатність здійснювати професійну діяльність з отриманням вимог законодавства, стандартів освіти та внутрішніх нормативних документів закладу освіти.

– Здатність упроваджувати ефективні методи організації праці відповідно до вимог екологічної безпеки, безпеки життєдіяльності та охорони і гігієни праці.

– Здатність використовувати у професійній діяльності основні положення, методи, принципи фундаментальних та прикладних наук.

– Здатність виконувати розрахунки технологічних процесів в галузі.

– Здатність збирати, аналізувати та інтерпретувати інформацію (дані) відповідно до спеціалізації.

II. ВИДИ ТА ТЕРМІНИ ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИК

При підготовці фахівців освітнього рівня магістр спеціальності 015.39 Професійна освіта. Цифрові технології складовими практичної підготовки здобувачів вищої освіти до діяльності є такі види практики: навчальні, виробничі.

Назва практики	Семестр	Тривалість	ECTS
Виробнича (Педагогічна)	II	6	9
Виробнича (Педагогічна)	III	8	12

III. БАЗИ ПРАКТИКИ

3.1. Практика проводиться на базах практик, які відповідають вимогам практик.

Базами практик можуть бути заклади професійно-технічної освіти різних форм власності, сучасні підприємства (організації, установи) різних галузей міського господарства, науки, освіти, торгівлі, сільського господарства, державного управління, а також бази за межами України, що мають необхідну навчально-матеріальну і методичну базу та кваліфіковані кадри.

3.2. За наявності в університеті державного замовлення на підготовку фахівців перелік баз практики надають органи, які формували замовлення на спеціалістів.

3.3. При підготовці висококваліфікованих фахівців за цільовими договорами бази практики передбачаються у цих договорах.

3.4. У випадку, коли підготовка спеціалістів здійснюється за замовленням фізичних осіб, бази практики забезпечують ці особи.

3.5. Для іноземних здобувачів вищої освіти бази практик визначаються у відповідному контракті щодо підготовки фахівців і можуть бути розташовані як на території країн-замовників, так і в межах України.

3.6. З базами практики університет завчасно укладає договори на її проведення за відповідною формою. Тривалість дії договорів погоджується договірними сторонами та визначається на період конкретного виду практики або до п'яти років.

3.7 Здобувачі вищої освіти мають право самостійно за узгодженням відповідних кафедр, адміністрацією факультету/інституту добирати для себе місце проходження практики і пропонувати його для використання. У цьому випадку здобувач вищої освіти повинен подати на їх розгляд клопотання від бази практики за 2 тижні до початку проходження практики.

Клопотання зберігаються до завершення навчального року у керівника практик по факультету.

3.8. До початку керівник практик по факультету готує направлення на практику на ім'я адміністрації бази практики, за підписом відповідального за стажування здобувачів вищої освіти та керівника практик від університету.

3.9. Підприємства (організації, установи), які використовуються як бази практики, повинні відповідати наступним вимогам:

- наявність структур, що відповідають спеціальностям (спеціалізаціям) / освітнім програмам, за якими здійснюється підготовка фахівців у ЗВО;
- можливість кваліфікованого керівництва практикою здобувачів вищої освіти;
- надання здобувачам вищої освіти на час практики можливості працювати на штатних посадах, робота на яких відповідає програмі практики (за наявності відповідних вакансій);
- надання здобувачам вищої освіти права користування бібліотекою, лабораторіями, технічною та іншою документацією, необхідною для виконання програми практики, з урахуванням політики конфіденційності підприємства;
- можливість наступного працевлаштування випускників ЗВО (на загальних підставах при наявності вакансій);
- наявність житлового фонду (за необхідністю).

IV. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРАКТИКИ

4.1. Керівник практик по факультету:

- щорічно на основі робочих навчальних планів укладає зведений графік проведення всіх видів практики на факультеті та здійснює контроль за його виконанням;
- відбирає, погоджує з кафедрами факультету необхідну інформацію про укладання договорів, угод на проведення практики між закладом вищої освіти та підприємством, організацією, установою і подає відповідальному за стажування студентів та керівнику практик по університету;
- перед початком практики перевіряє наявність необхідних місць для здобувачів вищої освіти на базах практик згідно з укладеними договорами і подає необхідну інформацію на кафедри факультету, відповідальному за стажування студентів та керівнику практик по університету;

- згідно з договорами, укладеними між університетом та базовими закладами про проведення практик, проводить розподіл здобувачів вищої освіти за базами практик, готує проект службової записки і подає її на підпис декану факультету;

- здійснює організацію інструктажу з охорони праці та техніки безпеки для групових керівників інженером з охорони праці на початку навчального року з оформленням відповідних записів у журналі інструктажів;

- здійснює організацію і проведення настановних конференцій з практики, надає рекомендації й настанови щодо проходження практики.

- спільно з викладачами відповідних кафедр та керівниками баз практики забезпечує належний рівень її проведення згідно з програмою;

- здійснює організацію і проведення підсумкових конференцій з практики, оцінювання її результатів; обговорює результати практики на засіданнях кафедр, ради факультету;

- на основі звітів групових керівників після завершення навчального року подає письмовий звіт про хід, результати практики із зауваженнями і пропозиціями щодо подальшого вдосконалення та організації її проведення деканові факультету, відповідальному за стажування студентів та керівнику практик по університету;

До обов'язків керівника практик по факультету відноситься організація і проведення практик здобувачів вищої освіти денної та заочної форм навчання.

4.2. Груповий керівник-методист:

- перед початком практики забезпечує необхідною документацією з практики методистів, керівників баз практик, здобувачів вищої освіти;

- проводить інструктаж з техніки безпеки і охорони праці та контролює умови праці і побуту студентів;

- повідомляє здобувачів вищої освіти про порядок звітності з практики;

- контролює виконання здобувачами вищої освіти правил внутрішнього трудового розпорядку на місці проходження практики, організовує облік відвідування бази практики здобувачами вищої освіти й методистами;

- допомагає здобувачам вищої освіти скласти індивідуальний план роботи на весь період практики (навчальна діяльність, виховна робота та ін.), консультує з теми навчально-дослідної роботи;

- у перший день практики разом з методистами кафедр та адміністрацією від бази практики закріплює здобувачів вищої освіти за місцем проходження практики;

- проводить засідання з академічною групою здобувачів вищої освіти щодо питань організації і проведення практики;

- раз на тиждень перевіряє щоденник спостережень, записує зауваження та поради щодо подальшої роботи здобувача вищої освіти, контролює ведення практикантами документації, затверджує індивідуальний

план роботи;

- надає практикантам консультації щодо виконання програми практики;
- надає методичну допомогу в оформленні документації, у виконанні навчально-дослідної роботи (курсової, кваліфікаційної роботи, ІНДЗ тощо);
- групові керівники-методисти педагогічних практик з класними керівниками, учителями-предметниками, вихователями визначають теми залікових уроків, занять, виховних заходів тощо, які будуть проводитися практикантами та відвідує залікові виховні заходи, уроки, заняття, аналізує, оцінює їх;
- перевіряє й аналізує документацію, подану здобувачем вищої освіти після закінчення практики; за результатами практики складає звіт і подає його керівнику практики по факультету;
- бере участь у факультетських настановчих і підсумкових конференціях з практики, нарадах на базі практики з питань організації і проведення практики;
- бере участь у проведенні загального підсумку з практики; разом з методистами, керівником практики по факультету/інституту оцінює роботу здобувача вищої освіти, виставляє у відомість та залікову книжку загальну оцінку з практики;
- після завершення кожного виду практики на основі звітів методистів кафедр, керівників від бази практики, аналізу документації, подану здобувачами вищої освіти, складає письмовий звіт про хід, результати практики із зауваженнями і пропозиціями щодо подальшого вдосконалення та організації її проведення завідувачу кафедри та керівнику практики по факультету.

Груповим керівником-методистом призначається викладач випускової кафедри.

4.3. Здобувачі вищої освіти у період організації і проходження практики зобов'язані:

- за тиждень до початку практики пройти медичний огляд, прослухати лекцію з охорони життя і безпеки, виробничої гігієни та санітарії;
- до початку практики одержати від групового керівника-методиста практики консультації щодо оформлення необхідних документів;
- своєчасно прибути на базу практики;
- у повному обсязі виконати всі завдання, передбачені програмою практики і вказівками її керівників;
- вивчити і суворо дотримуватись правил охорони праці, техніки безпеки і виробничої санітарії;
- нести відповідальність за виконану роботу;
- приходити не пізніше як за 15 хв. до початку робочого дня;
- у випадку відсутності або запізнення повідомляти про це старосту, групового керівника, методиста, пояснювати причину відсутності або запізнення, надавати необхідні документи, що засвідчують відсутність

(довідку про хворобу тощо);

- відвідувати консультації, методичні наради, які проводить керівник або методист з практики;

- у встановлений термін здавати звіт про виконання завдань практики.

4.4. Здобувачі вищої освіти мають право:

- звертатися до керівників практики університету, адміністрації баз практик з усіх питань, що виникають у процесі проходження здобувачами вищої освіти практики;

- користуватися матеріальною базою, бібліотекою, кабінетами та навчально-методичним забезпеченням, використовувати технічну, інформаційно-методичну та іншу документацію, необхідну для виконання програми практики;

- на свободу педагогічної творчості;

- вносити пропозиції щодо удосконалення освітнього процесу в школі та організації практики;

- брати участь у роботі бази практики (конференцій, педагогічної ради, зборів профспілкової організації тощо).

V. ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ

5.1. Після закінчення терміну практики здобувачі вищої освіти звітують про виконання програми та індивідуального завдання. Документація з практики, визначена робочою програмою практики, подається здобувачами вищої освіти на кафедру для перевірки упродовж трьох днів після закінчення практики.

5.2. *Вимоги до звіту.* Загальна форма звітності здобувача вищої освіти за практику - це письмовий звіт, підписаний здобувачем вищої освіти, груповим керівником та методистами. Письмовий звіт разом з іншими документами, визначеними робочою програмою практики (щоденник, характеристика (виробничі практики), відгук про роботу здобувачів вищої освіти (навчальні практики) та інше), подається на перевірку груповому керівнику практики від університету. Характеристика або відгук про роботу здобувача вищої освіти завіряється керівником установи бази практики. Відгук від бази практики може бути індивідуальним (у випадку проходження практик за місцем проживання) або відгук на групу здобувачів вищої освіти.

Звіт має містити відомості про виконання здобувачем вищої освіти усіх розділів програми практики та індивідуального завдання, мати розділи з проблеми охорони праці, висновки і пропозиції, список використаної літератури та інше. Вимоги та обсяг звіту вказується в робочій програмі практики відповідно до специфіки спеціальності / освітньої програми.

5.3. Звітна конференція із захисту практики відбувається у присутності комісії, яка призначається розпорядженням декана, до складу якої входять керівники практики від закладу вищої освіти і, за можливості, від баз практики, викладачі кафедр.

5.4.Здобувачі вищої освіти, які навчаються за індивідуальним графіком, працюють за фахом і місце роботи яких відповідає вимогам програми практик, подають витяг з трудової книжки (або ксерокопію трудової книжки, завірена керівником установи), довідку з місця роботи (якщо він працює за сумісництвом) та характеристику (відгук), звіт, робочу документацію із наступним її поверненням.

5.5.Загальна оцінка за практику вноситься в заліково-екзаменаційну відомість та залікову книжку за підписом групового керівника після перевірки робочої документації всіма методистами за наявності їх підписів на титульній сторінці робочої документації.

За проходження навчальних практик виставляється форма контролю залік (з диференційованою оцінкою), за проходження виробничих практик форма контролю - екзамен. Оцінка за практику враховується стипендіальною комісією при визначенні рейтингу успішності здобувача вищої освіти.

5.6.Здобувачі вищої освіти, які не пройшли практику або частину практики з поважних причин, мають право на її продовження у вільний від навчання час при наявності відповідних документів.

5.7.Здобувачі вищої освіти, який отримав незадовільну оцінку з практики, відраховується з університету.

5.8.Підсумки кожного виду практики обговорюються на засіданнях відповідних кафедр, а загальні підсумки практики підводяться на вчених радах факультетів/інституту.

5.9.Термін зберігання робочої документації з практики визначається наскрізною програмою практики, а звіт здобувача вищої освіти зберігається на випусковій кафедрі 3 роки.

5.10. Результати практики для освітнього ступеня «магістр», оцінюються за 100 - бальною шкалою.

Шкала оцінювання (національна та ECTS):

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
90-100	A	відмінно	зараховано
80-89	B	дуже добре	
65-79	C	добре	
55-64	D	задовільно	
50-54	E	достатньо	
35-49	FX	незадовільно	не зараховано

VI. ЗМІСТ ПРАКТИК ЗА ВИДАМИ

ВИРОБНИЧА (ПЕДАГОГІЧНА) – 6 тижнів

6.1. Мета практики

Використовувати відповідне програмне забезпечення (мови програмування, пакети) для проведення різних фахових досліджень; визначити широке проблем в галузі комп'ютерних технологій. Ця здатність повинна ґрунтуватися на глибокому знанні та розумінні комп'ютерної техніки; засвоїти нові області, використовуючи здобуті знання в галузі інформаційних технологій.

6.2. Завдання практики:

- налагоджувати програмне забезпечення і випробовувати ПК та засоби автоматизації і управління у комплексі з програмним забезпеченням;
- проводити післяремонтні випробовування ПК;
- налагоджувати комп'ютерну мережу і здійснювати контроль за її роботою;
- виконувати тестування та випробовування мікропроцесорних пристроїв;
- працювати з засобами реалізації програмних продуктів;
- складати нове програмне забезпечення до інтелектуальних інтегрованих систем.

6.3. Зміст діяльності здобувачів вищої освіти

Проектування автоматизованих систем у конкретній предметній галузі. Розробка алгоритмів програм для розв'язання завдань побудови математичних моделей динамічних процесів та їх прогнозування.

Розробка алгоритмів і програм для побудови автоматизованих систем управління. Розробка алгоритмів і програм для системного аналізу і прийняття оптимальних рішень в ієрархічних системах управління.

Розробка моделей прийняття рішень. Дослідження ефективності баз знань і баз даних, зокрема: оптимізація прикладних програм ведення баз даних в умовах функціонування на платформі клієнт/сервер.

Проектування топології, логічної та фізичної структур локальних комп'ютерних мереж, зокрема: вибір топології комп'ютерної мережі з урахуванням її розмірів, типу, розподілу навантаження, каналів зв'язку між сегментами; визначення типу протоколу передавання даних мережі з урахуванням сумісності протоколів, сегментації мережі, маршрутизації; розробка логічної та фізичної структур локальної комп'ютерної мережі з використанням ретрансляторів, мостів, маршрутизаторів.

Проектування Інтернет-вузла організації, зокрема: розробка структури Інтернет-вузла за допомогою сучасних технічних і програмних засобів з використанням Інтернет-технологій та технологій розподілу застосувань; інтеграція зовнішніх даних, програмних продуктів до Інтернетвузла в умовах розробки web-застосувань; розробка інтерактивних web-сторінок для

локальних комп'ютерних мереж і мережі Інтернет у процесі підготовки довідково-рекламної інформації за допомогою програмних і технічних засобів з використанням текстових, графічних і HTML-редакторів, технологій розподілу застосувань.

Розробка баз даних, зокрема: вибір СУБД на основі оціночних варіантів баз даних, вимог користувачів, аналізу технічних, економічних, функціональних, сервісних характеристик СУБД; розробка логічної структури бази даних за допомогою методу нормалізації відношень і методів реляційної алгебри; розробка таблиць баз даних і зв'язків між ними.

Розробка прикладних процесів управління базами даних, зокрема: розробка засобів навігації за наборами даних за допомогою програмних засобів СУБД; розробка методів сортування, фільтрації, пошуку даних у процесі відбору необхідних даних; розробка прикладних програм ведення баз даних на платформі клієнт/сервер в умовах розподілу баз даних за допомогою комп'ютерних мереж.

Супроводження системного програмного забезпечення: визначення необхідних компонентів і параметрів операційних систем з використанням конфігураційних файлів, системних реєстраційних баз даних, резервних копій системи тощо; забезпечення надійного функціонування системного програмного забезпечення через системи захисту технічних і програмних засобів від несанкціонованого доступу; розробка програмних компонентів, що розширюють функції операційних систем.

Експлуатація і супроводження комп'ютерних мереж, зокрема: забезпечення безперервної роботи комп'ютерної мережі за допомогою централізації управління і контролю; підімкнення локальних мереж до глобальних телекомунікаційних каналів з використанням маршрутизаторів, модемів, відповідного програмного забезпечення; продаж програмної продукції та інформаційних послуг з використанням комп'ютерної технології електронного маркетингу.

6.4. Форми звітності здобувачів вищої освіти про практику:

У звіті з практики здобувач вищої освіти повинен описати все інформаційне і програмне забезпечення конкретної задачі, яке буде використовуватися при виконанні індивідуального завдання.

Здобувач вищої освіти повинен розробити програму (програми) для удосконалення або модифікації конкретної задачі відповідно до індивідуального завдання.

У звіті з практики повинен записати текст розробленої програми (розроблених програм), описати її роботу, призначення, особливості використання та обґрунтувати доцільність використання розробленої програми.

Здобувач вищої освіти повинен систематизувати матеріали отримані та розроблені під час проходження виробничої (технологічної) практики, оформити звіт.

6.5. Норми/Критерії оцінювання роботи здобувачів вищої освіти під час практики:

Кількість балів, що присвоюються здобувачам вищої освіти, за виробничу (технологічну) практику по видам робіт

№	Вид роботи	Оцінка
1.	Оформлення щоденника практики здобувача вищої освіти-практиканта	10
2.	Конспект спостереження та аналізу	20
3.	Конспект виконання завдання	20
4.	Конспект дослідницької діяльності	20
5.	Текстовий звіт про виконану роботу	10
6.	Виступ на підсумковій конференції	20
РАЗОМ		100

При оцінюванні знань та умінь здобувачів вищої освіти використовують «Критерії оцінювання знань, умінь та навичок»

Оцінка	Критерії оцінювання
<i>Відмінно</i>	здобувач вищої освіти виявив всебічні систематизовані, глибокі знання програмного матеріалу, володіння основною і додатковою літературою, уміння виконувати завдання на рівні творчого використання, дисциплінованість, дотримання професійної етики; своєчасна підготовка звітної документації; схвальні відгуки колективу бази практики
<i>Добре</i>	повне та систематичне виконання завдань практики, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань; але у виконанні завдань практики наявні незначні помилки, що відображає звітна документація; схвальні відгуки колективу бази практики
<i>Задовільно</i>	ставиться за умови часткового (не менше 60%) поверхневого виконання завдань практики, можливих суттєвих помилок; несистематичного виконання завдань практики; несвоєчасну підготовку звітної документації, пропуски практики
<i>Незадовільно</i>	виставляється здобувачеві вищої освіти за фрагментарне виконання завдань практики, порушення трудової дисципліни, пропуски практики

ВИРОБНИЧА (ПЕДАГОГІЧНА) – 8 тижнів

6.1. Мета практики: полягає у набутті здобувачами вищої освіти практичного досвіду формування педагогічних компетентностей, готовності до використання сучасних педагогічних технологій та нових інформаційних

засобів навчання, досвіду застосування теоретичних знань у практичній діяльності, самостійності прийняття рішень під час професійної діяльності.

6.2. Завдання практики:

- комплексне вивчення системи навчально-виховної роботи навчально-виховного закладу;
 - поглиблення і розширення теоретичних знань із спеціальних і психолого-педагогічних дисциплін на основі практичних навиків;
 - набуття досвіду організації та здійснення навчально-виховної роботи у навчальному закладі;
 - ознайомлення з методикою проведення занять різного типу;
 - ознайомлення з роботою навчальних (методичних) кабінетів, спеціалізованих лабораторій;
 - формування у здобувача вищої освіти психолого-педагогічних та методичних вмінь викладання відповідних навчальних предметів;
 - набуття навичок і вмінь прогнозувати, планувати, аналізувати і корегувати власну педагогічну діяльність;
 - набуття досвіду організації та проведення виховної та позакласної роботи;
 - формування професійно-педагогічної ерудиції, тезаріусу, комунікативної культури майбутніх викладачів закладі професійно-технічної освіти в галузі комп'ютерних технологій;
 - формування морально-етичних якостей викладача закладу професійно-технічної освіти в галузі комп'ютерних технологій навчально-виховного закладу, індивідуального творчого стилю педагогічної діяльності, потреби в самоосвіті;
 - закріплення свого покликання до педагогічної професії.
- Базами для проходження здобувачами вищої освіти практики є навчальні заклади професійно-технічної освіти, де викладаються відповідні спеціальні дисципліни. Керівниками практики призначаються досвідчені викладачі базової кафедри.

6.3. Зміст діяльності здобувачів вищої освіти

Навчальна діяльність:

- знайомляться з організацією навчально-виховної роботи навчального закладу;
- проводять бесіди з адміністрацією, викладачами, кураторами академічних груп навчального закладу;
- знайомляться з контингентом учнів;
- аналізують навчальні і робочі плани напрямів підготовки (спеціальностей), з якими доведеться працювати упродовж виробничої (педагогічної) практики;

- знайомляться з планом виховної роботи куратора, планами роботи наукових гуртків;
- знайомляться з розкладом навчальних, додаткових, виховних занять;
- вивчають матеріальне та методичне забезпечення навчальних аудиторій, технічне та інформаційне обладнання кабінетів спеціальних дисциплін;
- ознайомлюються з журналом академічної групи та навчальними досягненнями учнів;
- відвідують заняття та позакласні заходи у закріпленій академічній групі та спостерігають за учнями під час занять.

Упродовж перших двох днів виробничої (педагогічної) практики здобувач-практикант має скласти індивідуальний план роботи на період практики, а також кожного дня приходити до навчального закладу до початку занять і працювати щонайменше 6 годин. Практиканти впродовж практики є членами педагогічного колективу навчального закладу, тому зобов'язані дотримуватись внутрішнього розпорядку навчального закладу. Практиканти повинні виконувати усі види робіт, передбачені програмою виробничої (педагогічної) практики, добросовісно готуватися до кожного заняття і виховних заходів, бути зразком дисциплінованості, організованості та працелюбства.

Бесіди з викладачами, відвідування занять дають можливість здобувачам-практикантам ознайомитись з основними вимогами педагогів до різних видів діяльності учнів, вивчити ефективні методи і засоби навчання.

Особлива увага приділяється ознайомленню і вивченню обладнання відповідного кабінету або лабораторії, технічного оснащення і організації робочих місць учнів.

Майбутні викладачі закладів професійно-технічної освіти в галузі комп'ютерних технологій повинні прагнути до свідомого застосування методичних рекомендацій новаторів, використання передового досвіду, рекомендацій керівників виробничої (педагогічної) практики, а не до сліпого копіювання праці викладачів. Необхідно керуватися у своїх діях педагогічною і методичною майстерністю, практичними вміннями і навичками, що формуються в процесі навчання в університеті. При цьому слід пам'ятати про необхідність:

- виховання в учнів національної самосвідомості;
- застосування найновіших засобів і методів навчання, проблемного навчання, комп'ютерної техніки, ознайомлення з сучасними досягненнями науки і техніки, використанням елементів історизму, котрі підвищують ефективність проведення занять.

Виховна діяльність:

- брати участь у виховній роботі куратора академічної групи;
- відвідувати та аналізувати виховні заходи навчального закладу;
- допомагати в організації і проведенні виховних заходів;

- провести один заліковий виховний захід;
- ознайомитись з роботою батьківського комітету та батьками учнів;
- ознайомитись з формами естетичного виховання, відвідування музею профільного спрямування, відвідування музею культурного спрямування (картинної галереї, історичного, краєзнавчого музею, тощо).

Методична діяльність:

- ознайомлення з навчальним планом навчально-виховного закладу зі спецдисциплін;
- ознайомлення з змістом навчальних і робочих програм, підручників, навчально-методичних посібників зі спецдисциплін;
- участь у засіданнях методичних об'єднань, конференцій, семінарів з проблем викладання спецдисциплін;
- вивчення досвіду викладачів-методистів з спецдисциплін;
- підготовку звітної документації по педагогічній практиці.

Дослідницька діяльність:

- вивчення колективу, в якому буде працювати здобувач-практикант;
- вивчення вікових та індивідуальних особливостей учнів (їх нахилів та інтересів, рис характеру, взаємовідносин у класі) в ході навчання, виховного процесу, шляхом вивчення документів, бесід з учнями, спостереження, тощо;
- збір матеріалів для виконання індивідуальних науково-дослідницьких завдань.

Виробнича (педагогічна) практика закінчується засіданням педагогічної ради навчального закладу (наприкінці другого тижня), під час якої виступають викладачі спецдисциплін, класні керівники, директор навчального закладу або його заступник, самі здобувачі-практиканти, викладачі з університету. На засіданні педагогічної ради підводять підсумки практики, визначається, що необхідно зробити в майбутньому для підвищення її ефективності, виставляються попередні оцінки здобувачам-практикантам.

6.4. Форми звітності здобувачів вищої освіти про практику:

Починаючи з настановчої конференції, яка, як правило, проводиться у перший день практики, здобувачі вищої освіти зобов'язані вести індивідуальну документацію, яка по закінченні практики подається в папці викладачу-методисту для перевірки, а саме:

1. Щоденник виробничої (педагогічної) практики здобувача-практиканта.
2. Спостереження та аналіз навчального заняття викладача з спецдисципліни.
3. План-конспект навчального заняття з спецдисципліни.
4. Конспект виховного заходу (занять гуртків, конкурсів, олімпіад, вікторин, змагань, виставок, бесід, КВК, тощо).
5. Індивідуальна наукова дослідницька діяльність.
6. Звіт про виконану роботу в навчальному закладі за період педпрактики.

Підсумки виробничої (педагогічної) практики, як уже зазначалось, підводяться на засіданні педради навчального закладу і підсумковій науково-практичній конференції факультету. За результатом усіх видів діяльності на практиці здобувачам вищої освіти виставляється залік.

6.5. Норми/Критерії оцінювання роботи здобувачів вищої освіти під час практики:

До заліку входить виконання всіх видів завдань з виробничої (педагогічної) практики. У випадку невиконання хоча б одного із завдань залік не виставляється. При несвоєчасному поданні документації або неохайному її оформленні загальна оцінка за виробничу (педагогічну) практику може бути знижена.

Кількість балів, що присвоюються здобувачам вищої освіти, за виробничу (педагогічну) практику по видам робіт

№	Вид роботи	Оцінка
1.	Конспект спостереження та аналізу навчального заняття	20
2.	План-конспект навчального заняття з спецдисципліни	20
3.	Конспект проведення виховного заходу	20
4.	Конспект науково-дослідницької діяльності	20
5.	Текстовий звіт про виконану роботу	10
6.	Виступ на підсумковій конференції	10
РАЗОМ		100

Критерії оцінки діяльності здобувачів вищої освіти під час виробничої (педагогічної) практики

90-100 балів («відмінно») ставиться в тому випадку, коли: навчально-виховна робота здійснена здобувачем вищої освіти на високому рівні (допускається не більше 10% оцінок «добре» за всі види робіт педпрактики); здобувач вищої освіти проявив себе як організований, сумлінний, творчий під час виконання різних видів роботи в навчальному закладі, знає і вміє застосувати у навчально-виховному процесі сучасні педагогічні технології і нові інформаційні засоби навчання, користується повагою та авторитетом серед учнів, батьків і педагогічного колективу навчального закладу, методистів, керівників педпрактики; здав у визначений термін правильно оформлену документацію; виконав і захистив на високому науково-методичному рівні звіт з педпрактики.

82-89 балів («дуже добре») ставиться в тому випадку, коли: навчально-виховна робота здійснена здобувачем вищої освіти на достатньому рівні (допускається не більше 10% оцінок «задовільно» за всі види робіт педпрактики, за умови доброї характеристики особистості здобувача-практиканта викладачем з спецдисциплін, куратором групи та методистом); здобувач вищої освіти допустив деякі методичні помилки у навчально-

виховному процесі, але зміг самостійно їх виправити або пояснити їх причину під час аналізу уроку чи виховного заходу; в ході педпрактики злобувач-практикант не допускав недисциплінованості, байдужості, шаблонності на всіх ділянках роботи; про його педагогічну діяльність добре відізналися учні, батьки, педагогічний колектив навчального закладу, методисти і куратор групи; здав у визначений термін правильно оформлену документацію; виконав і захистив на високому науково-педагогічному рівні індивідуальне дослідження.

75-81 балів («добре») ставиться в тому випадку, коли: навчально-виховна робота проведена на достатньому рівні (допускається не більше 25% оцінок «задовільно» за всі види робіт педпрактики, при добрій характеристиці особистості здобувача-практиканта викладачем з спецдисциплін, куратором групи та методистом); здобувач вищої освіти допустив незначні методичні помилки у навчально-виховному процесі, проте не завжди зміг самостійно їх виправити або пояснити в процесі аналізу уроку чи виховного заходу їх причину; у ході педпрактики здобувач-практикант був дисциплінованим, виконавчим, самостійним, критичним на всіх ділянках роботи: одержав добрі відгуки учнів, батьків, педагогічного колективу навчального закладу, методистів і куратора групи; здав вчасно документацію, у яку можуть бути внесені незначні доповнення і поправки за вказівкою групового керівника педпрактики; виконав і захистив на достатньому науково-педагогічному рівні звіт з педпрактики.

69-74 балів («задовільно») ставиться в тому випадку, коли: навчально-виховна робота проведена на задовільному рівні (не допускається підсумкове оцінювання за всі види робіт педпрактики з оцінкою «незадовільно»); здобувач вищої освіти проявив себе як організований, дисциплінований, але недостатньо самостійний та ініціативний; загальна характеристика діяльності здобувача-практиканта в навчальному закладі з боку учнів, батьків, викладача з спецдисциплін, куратора групи, керівників педпрактики - «задовільна»; із невеликим запізненням здав документацію; виконав на задовільному науково-методичному рівні звіт з педпрактики.

60-68 балів («достатньо») ставиться здобувачу вищої освіти в тому випадку, коли: навчально-виховна робота проведена на задовільному рівні (переважають задовільні оцінки за всі види роботи. Однак не допускається підсумкове оцінювання за всі види робіт педпрактики з оцінкою «незадовільно»); проявив себе як недостатньо організований і дисциплінований, безініціативний; загальна характеристика діяльності в навчальному закладі здобувача-практиканта з боку учнів, батьків, викладача з спецдисциплін, куратора групи, керівників педпрактики - «задовільна»; здав невчасно документацію, яка потребує доповнень і поправок; виконав на низькому науково-методичному рівні індивідуальне дослідження.

1-59 балів («незадовільно»). Відсутня систематичність у роботі здобувача вищої освіти. Виконав на низькому професійно-педагогічному рівні навчальну, виховну, і методичну роботу, передбачену програмою з педпрактики. Допускав помилки, пов'язані зі знанням навчального предмета,

з усіх видів робіт педпрактики. Не здав документації або здав її з великим запізненням, допустивши при цьому значні помилки в її оформленні.